

คู่มือ

การปฏิบัติตามข้อบังคับกรมการข้าว
ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าว

พระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน

เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช ๒๕๕๗

ข้าราชการไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด ระดับไหน มีหน้าที่อย่างไร ล้วนแล้วแต่มีส่วนสำคัญอยู่ในงานของแผ่นดินทั้งสิ้น. ทุกคนจึงต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยเต็มกำลังความสามารถ ด้วยอุดมคติ ด้วยความเข้มแข็งเสียสละ และระมัดระวัง ให้การทุกอย่างในหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องเที่ยงตรง ด้วยความระลึกรู้ตัวอยู่เสมอว่า การปฏิบัติตัวปฏิบัติงานของตน มีผลเกี่ยวเนื่องถึงสุขทุกข์ของประชาชน ตลอดจนความเจริญขึ้น หรือเสื่อมลงของประเทศชาติ.

วังไกลกังวล

วันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

คำนำ

กรมการข้าวในฐานะองค์กรที่มีภารกิจเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการ ผลผลิตข้าวให้แก่เกษตรกร การพัฒนาพันธุ์ การอนุรักษ์และคุ้มครองพันธุ์ การผลิตเมล็ดพันธุ์ การตรวจสอบรับรองมาตรฐาน การส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่องค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวนา รวมทั้ง การแปรรูป และการจัดการอื่น ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว ตลอดจน การส่งเสริมวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับข้าว โดยมีบุคลากรทั้งในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคปฏิบัติงานส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ของชาวนาให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อันนำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศชาติ ฉะนั้น เพื่อเป็นการสร้างและปลูกจิตสำนึก ของข้าราชการในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุผล ตามภารกิจเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน จึงเห็นสมควร ให้มีข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าว

การจัดทำข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าว จัดทำจากกรอบพื้นฐานของมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้ข้าราชการของกรมการข้าวเป็นข้าราชการของประชาชน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม มุ่งมั่นในการรักษามาตรฐานงานตามหลักวิชาการและวิชาชีพโดยถือประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง เพื่อการบรรลุภารกิจอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กรมการข้าวจึงได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าวเพื่อเป็นกรอบมาตรฐานในการประพฤติและปฏิบัติตนของข้าราชการ กรมการข้าว ให้เป็นแบบอย่างที่ดีงาม ทรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการกรมการข้าวเป็นที่ศรัทธาเชื่อถือ ไว้วางใจ และยกย่องชื่นชมของสังคมและประชาชนทั่วไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 ความเป็นมา หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ค่านิยมหลักของกรมการข้าว นิยามศัพท์	1
บทที่ 2 ข้อบังคับกรมการข้าวว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าว พ.ศ. 2553 และกรณีตัวอย่าง	5
บทที่ 3 แนวทางปฏิบัติตามข้อบังคับกรมการข้าวว่าด้วยจรรยา ข้าราชการกรมการข้าว พ.ศ. 2553	33
ภาคผนวก	39

ความเป็นมา

1. หลักการและเหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 78 บัญญัติให้ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยาข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ เพื่อประสงค์ให้เป็นข้าราชการที่ดีมีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ โดยให้ส่วนราชการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการให้สอดคล้องกับลักษณะของงานในส่วนราชการนั้น ตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

1. การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
2. ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ
3. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
4. การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
5. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

และตามมาตรา 79 บัญญัติว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการอันมิใช่เป็นความผิดทางวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน หรือสั่งให้ผู้นั้นได้รับการพัฒนา

กรมการข้าวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกลไกในการขับเคลื่อนภารกิจของรัฐได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมของบุคลากร เพื่อให้เป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล รวมทั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงได้จัดทำข้อบังคับกรมการข้าวว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าว พ.ศ. 2553 และคู่มือปฏิบัติตามข้อบังคับกรมการข้าวว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าว โดยนำจรรยาข้าราชการที่สำคัญ 5 ข้อ ที่กำหนดไว้ในมาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และค่านิยมอีก 2 ประการ ที่พบว่ามีความสำคัญ ได้แก่ ความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศและการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการจัดทำข้อบังคับว่าด้วยจรรยา เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานในการกำกับการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของกรมการข้าวทุกคนให้ทรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการที่ดี ควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของบุคคลทั่วไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บุคลากรกรมการข้าวมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับกรมการข้าวว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าว พ.ศ. 2553
2. เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติและปฏิบัติตนตามข้อบังคับกรมการข้าวว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าว พ.ศ. 2553
3. ส่งเสริมให้บุคลากรกรมการข้าวประพฤติและปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการกรมการข้าว เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง ประเทศชาติและประชาชน
4. เพื่อนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

3. ค่านิยมหลักของกรมการข้าว

RICE

R = Responsibility	หมายถึง มีความรับผิดชอบต่อสังคม
I = Integrity	หมายถึง ยึดมั่นในคุณธรรมทำในสิ่งที่ถูกต้อง
C = Credibility	หมายถึง มีความน่าเชื่อถือ
E = Excellence	หมายถึง เป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศ

4. นิยามศัพท์

“จรรยาข้าราชการกรมการข้าว” หมายถึง กรอบมาตรฐานในการประพฤติและปฏิบัติตนของข้าราชการกรมการข้าวให้เป็นแบบอย่างที่ดีงามเป็นที่ศรัทธา เชื่อถือ ใจกว้างใจ และยกย่องชื่นชมของสังคมและประชาชนทั่วไป เพื่อทรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการของกรมการข้าว

“ข้อบังคับ” หมายถึง ข้อบังคับกรมการข้าวว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าว พ.ศ. 2553

“ข้าราชการ” หมายถึง ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการและลูกจ้างในสังกัดกรมการข้าว

บทที่

2

ข้อบังคับกรมการข้าว ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมการข้าว พ.ศ. 2553 และกรณีตัวอย่าง

ส่วนที่ 1

การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง

การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง

ความหมาย

การที่ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธสัญญาอย่างเป็นทางการเป็นมืออาชีพ โดยการยึดมั่นในความถูกต้อง เทียงธรรม ยึดมั่นในหลักการ จรรยาวิชาชีพและจริยธรรม โดยไม่โอนอ่อนตามอิทธิพลใด ๆ

จุดมุ่งหมาย : เพื่อรักษาความเชื่อมั่นสาธารณะ โดยต้องตัดสินใจอย่างเที่ยงธรรม ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

พึงปฏิบัติ

1. ตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือความถูกต้องตามหลักวิชาการ กรอบนโยบายและกฎหมายอย่างเคร่งครัด
2. ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเที่ยงตรง ยึดมั่นในผลประโยชน์ส่วนรวมเหนือผลประโยชน์ส่วนตน
3. กล้าคัดค้านหรือโต้แย้งคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
4. เมื่อทราบหรือพบเห็นการกระทำผิด กล้าแจ้งเหตุหรือร้องเรียน เพื่อให้มีการตรวจสอบตามกระบวนการของกฎหมาย

ข้อพึงระวัง

1. การไม่ยึดหลักวิชาการ กฎหมาย และกรอบนโยบาย ในการปฏิบัติงาน
2. การตัดสินใจ แก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งในการปฏิบัติงาน โดยไม่ยึดถือประโยชน์ของรัฐ
3. ไม่กล้าแจ้งเหตุหรือร้องเรียนเมื่อพบเห็นเพื่อนร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชาของตนกระทำผิด
4. รับของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใดที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอาจทำให้เกิดอิทธิพลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยไม่ถูกต้องชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

กรณีตัวอย่าง

- 1) นายขาว ตรวจพบว่านายแดง ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ทุจริตเงินของทางราชการจึงได้รายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมาต่อผู้บังคับบัญชา
- 2) นายม่วง เจ้าหน้าที่พัสดุ มีหน้าที่ดำเนินการจัดหาพัสดุเพื่อใช้ในสำนักงาน นายเขียวผู้ประกอบการรายหนึ่งเสนอให้สินบนกับนายม่วง เพื่อ

เป็นคำตอบแทนในการที่จะได้ทำสัญญาขายวัสดุครุภัณฑ์ให้กับทางราชการ แต่นายม่วงไม่ยอมรับสินบนดังกล่าว เพื่อเห็นแก่ประโยชน์ของทางราชการ เป็นสำคัญ จึงดำเนินการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ตามระเบียบพัสดุโดยเคร่งครัด

3) นายเขียว เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นรถยนต์ของทางราชการ จอดอยู่หน้าสถานบริการในเวลากลางคืน และภายหลังจากสถานบริการ แห่งนั้นปิดบริการแล้ว เห็นกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งนั่งรถยนต์ราชการคันดังกล่าวออกไป นายเขียวจึงได้ทำหนังสือแจ้งไปยังส่วนราชการที่เป็นเจ้าของรถยนต์คันดังกล่าวเพื่อให้ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง

4) นายแดง ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้เข้ารับการอบรมในเรื่อง วินัยและการรักษาวินัย แม้นายแดงจะเห็นว่าตนเองไม่อยู่ในข่ายที่จะกระทำ ผิดวินัยเพราะเป็นคนเคร่งครัดในกฎระเบียบโดยตลอด แต่เมื่อผู้บังคับ บัญชาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าตนเองเป็นผู้มีความเหมาะสมและเป็นคำสั่งที่ ชอบด้วยกฎหมาย นายแดง จึงได้เข้ารับการอบรมในเรื่องดังกล่าว

5) นายเหลือง ปฏิเสธที่จะลงนามตรวจรับพัสดุในเอกสารตามที่ ผู้บังคับบัญชาสั่งการเนื่องจากเห็นว่าขณะตรวจรับนั้นไม่มีพัสดุเลย และ นายเหลืองก็ไม่เคยรู้เรื่องว่ามีการนำพัสดุมาใช้ก่อนแล้วเป็นการล่วงหน้า

6) นางจันทร์ ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้ทำลายเอกสารราชการ โดยอ้างว่าเอกสารราชการดังกล่าวผู้บังคับบัญชาระดับสูงได้สั่งยุติเรื่องนี้ แล้วไม่จำเป็นต้องเก็บรักษาไว้ นางจันทร์ได้ขอให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่ง เนื่องจาก เห็นว่าเอกสารราชการดังกล่าวจะต้องเก็บรักษาไว้ตามระเบียบ เพื่อใช้ในการตรวจสอบ อีกทั้งยังไม่เกิน 10 ปี หากนำไปทำลายจะเป็น การผิดระเบียบ

7) นายอมฤมิ ตรวจพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการทุจริต จึงทำรายงานผลการตรวจสอบอย่างตรงไปตรงมาเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อดำเนินการตามกฎหมายโดยไม่เกรงกลัวอันตรายอันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิดเป็นคนของผู้มีอิทธิพล

8) บริษัท รวยจริง จำกัด ได้นำเงินจำนวนหนึ่งมามอบให้นายทองเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อขอให้ได้รับงานประมูลชิ้นหนึ่ง แต่นายทองปฏิเสธไม่รับเงินและได้ชี้แจงให้บริษัทดำเนินการตามขั้นตอนของกฎ และระเบียบของทางราชการ

ส่วนที่ 2

ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ

ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ

ความหมาย

การที่ข้าราชการมีพฤติกรรมซื่อสัตย์ สุจริต ตระหนักสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคม ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต พากเพียร อุทิศตน และรับผิดชอบต่อผลการกระทำของตน รับผิดชอบต่อผลที่มีต่อประชาชน และองค์กร ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกหน้าที่

จุดมุ่งหมาย : เพื่อการปฏิบัติงานโดยยึดมั่นประโยชน์สาธารณะ รับผิดชอบต่อปฏิบัติหน้าที่ด้วยมาตรฐานสูง ด้วยจิตสำนึกในการบริการตาม ความคาดหวังของประชาชน

ความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อพึงปฏิบัติ

1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เทียบตรงและเที่ยงธรรม ไม่มุ่งหวังหรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
2. ไม่คดโกง หลอกลวง หรือทำให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจผิด
3. ให้คำปรึกษาแนะนำผู้อื่นด้วยความสุจริตใจ ตรงไปตรงมา และให้ ข้อมูลรายละเอียดที่สมบูรณ์ครบถ้วน เพื่อการตัดสินใจของประชาชน องค์กร ภาคเอกชนหรือหน่วยงานภาครัฐ
4. ไม่นำทรัพยากรของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือผู้อื่น

5. ไม่แอบอ้างผลงานของบุคคลอื่นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน มาเป็นผลงานของตนเอง

ข้อพึงระวัง

1. การมุ่งหวังหรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
2. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว
3. การใช้เวลาราชการเพื่อไปทำงานส่วนตัว
4. การแอบอ้างผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตน

กรณีตัวอย่าง

1) ผู้บังคับบัญชาตักเตือนนายเหลือง ที่ใช้เวลาราชการไปพูดคุยเรื่องส่วนตัวหรือเดินไปเดินมา ถ่วงเวลาในการทำงานเพื่อเก็บงานที่เหลือไว้ล่วงเวลาซึ่งจะได้รับค่าตอบแทน

2) นายขาว ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เกษตรกรในการตัดสินใจเพาะปลูกข้าวตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และวัฒนธรรมการบริโภคของท้องถิ่น อย่างตรงไปตรงมาตามหลักวิชาชีพ

3) นายม่วง ได้ขออนุมัติเดินทางไปปฏิบัติราชการรวม 5 วัน นายม่วงสามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการ ที่ได้รับมอบหมายจนแล้วเสร็จภายใน 3 วัน อีก 2 วันที่เหลือ หากนายม่วงจะพักอยู่ที่บ้านของตนเองเพื่อจะได้เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าที่พักจนครบ 5 วัน ก็ไม่มีใครทราบ แต่นายม่วงไม่ทำเช่นนั้น กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติ

4) นางดำ เดินทางไปราชการโดยต้องมาขึ้นรถยนต์ของทางราชการที่กรมการข้าวพร้อมคณะ ซึ่งในการเดินทางไปราชการในครั้งนี้ นางดำได้เดินทางไปและกลับระหว่างบ้านพักและกรมการข้าว โดยนั่งรถยนต์ของสามีซึ่งทำงานอยู่กรมการข้าว นางดำจึงงดเบิกค่าพาหนะ

5) นายฟ้า ได้ใช้เวลาออกราชการศึกษาในระดับปริญญาโท ในการทำรายงานส่งอาจารย์ผู้สอน นายฟ้า ไม่เคยใช้อุปกรณ์หรือวัสดุอุปกรณ์ของทางราชการ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องพิมพ์หรือกระดาษของทางราชการ

6) นายเหลือง ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการกรณีมีผู้ร้องเรียนกล่าวหาว่านายดำซึ่งเป็นผู้ร่วมงานกระทำผิดวินัย นายเหลืองได้ดำเนินการเรื่องนี้โดยตรงไปตรงมา โดยไม่เห็นแก่ความเป็นเพื่อนและผลประโยชน์ตอบแทนที่นายดำได้เสนอให้

7) นาย ก เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างมาขอข้อมูลเรื่องการประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคารราชการจากนาย ข ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ นาย ข ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดราคาจ้างตรงกับความเป็นจริง โดยไม่บิดเบือนข้อมูลอันเป็นเท็จแก่ นาย ก ถึงแม้ว่า นาย ข จะมีเรื่องโกรธเคืองเป็นการส่วนตัวกับ นาย ก มาก่อนก็ตาม

8) นายดีใจ เป็นข้าราชการได้เสนอผลงานทางวิชาการและผ่านการประเมินจนได้รับเลื่อนระดับเป็นระดับชำนาญการพิเศษ นายดีใจประทับใจเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้มากที่ได้ดำเนินการอย่างรวดเร็ว โทรศัพท์มาสอบถามความคืบหน้าก็ได้รับคำตอบทุกครั้งด้วยความเต็มใจ นายดีใจทราบในเวลาต่อมาว่าเจ้าหน้าที่ดำเนินการในเรื่องนี้คือ นางแสนดี นายดีใจจึงซื้อผ้าไหมมาฝากนางแสนดี แต่นางแสนดีปฏิเสธที่จะรับผ้าไหม โดยได้พูดกับนายดีใจว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ และการที่นายดีใจได้เลื่อนระดับที่สูงขึ้นเป็นเพราะความสามารถ ตนเองก็ได้รับความสุขใจแล้ว

9) นางสาวแดง ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ มีหน้าที่ในการจัดพิมพ์และเตรียมแบบทดสอบเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ นางสาวแดงได้ควบคุมกำกับดูแลการจัดพิมพ์และเตรียมแบบทดสอบตามระบบการรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด โดยไม่เปิดเผยข้อมูลที่ได้รับรู้มา

ความรับผิดชอบ

ข้อพึงปฏิบัติ

1. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความละเอียดรอบคอบ ใส่ใจ ระวังระวัง และรักษาปกป้องผลประโยชน์ของทางราชการ
2. ไม่เปิดเผยความรับผิดชอบของตนเองไปให้ผู้อื่น ยอมรับความผิดพลาดในการปฏิบัติงานและแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง
3. ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัดคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการและพึงระวังสิ่งผิดวินัยหนึ่งเป็นทรัพย์สินของตนเอง

ข้อพึงระวัง

1. การไม่รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง
2. การไม่รักษาทรัพย์สินของทางราชการ

กรณีตัวอย่าง

1) นาง ก ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เห็นว่าพัสดุที่จะตรวจรับ ใกล้หมดอายุจึงแจ้งให้ร้านค้าเปลี่ยนของที่ใกล้หมดอายุแล้วนำของใหม่เข้ามาแทนที่

2) นาย ก นาย ข และนาย ค ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการคัดเลือกบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งธุรการ ดังนั้น นาย ก นาย ข และนาย ค ซึ่งเป็นคณะกรรมการดังกล่าวจะต้องมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ วิธีการหลักเกณฑ์และระเบียบในการคัดเลือกบุคลากรในตำแหน่งดังกล่าวเป็นอย่างดี เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับบุคลากรที่เข้ามาสมัครคัดเลือก และไม่ให้เกิดความเสียหายกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ

3) นาย พ หัวหน้างานได้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาใช้กระดาษสองหน้าเพื่อเป็นการประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ส่วนที่ 3

การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

ความหมาย

การที่ข้าราชการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส เปิดเผย พร้อมรับผิดชอบ และสามารถตรวจสอบการกระทำของตนได้ภายใต้กรอบของความรับผิดชอบขององค์กรและรัฐบาล ขณะเดียวกันต้องเคารพในหน้าที่ เก็บรักษาความลับของทางราชการภายใต้กฎหมายที่กำหนด

จุดมุ่งหมาย : เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนว่าข้าราชการปฏิบัติงานอย่างเที่ยงตรงและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ข้อพึงปฏิบัติ

1. จัดให้มีช่องทางสำหรับประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการด้วยความถูกต้อง สะดวกและรวดเร็ว
2. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันเหตุการณ์โดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
3. กำหนดขั้นตอน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของแต่ละขั้นตอน ตามกรอบของกฎหมายและระเบียบของทางราชการ
4. เปิดเผยหลักเกณฑ์ วิธีการขั้นตอนหรือข้อมูลในการปฏิบัติงาน ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างทั่วถึง และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและตรวจสอบการทำงาน

5. เก็บรวบรวมหลักฐานในการปฏิบัติงานหรือจัดทำเป็นบันทึกไว้
เพื่ออำนวยความสะดวกและเปิดเผยต่อสาธารณชน

6. พร้อมให้ฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติงานได้ตลอดเวลาและ
พร้อมรับผิดชอบ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความไว้วางใจจากสาธารณชน

ข้อพึงระวัง

1. ปิดบังหรือบิดเบือนข้อมูลข่าวสารเป็นเหตุให้ประชาชนหรือ
รัฐบาลตัดสินใจพลาด

2. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของทางราชการ ตลอดจน
ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือตนเองไม่มีอำนาจหน้าที่ เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเอง
หรือผู้อื่น

3. ไม่มีขั้นตอนของการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

4. ไม่ปฏิบัติหรือกระทำตามคำร้องของผู้มาติดต่อขอรับบริการ
โดยไม่สามารถชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลให้ผู้มาติดต่อขอรับบริการทราบ

5. ขัดขวางหรือไม่ให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ
ตามกฎหมายหรือประชาชน

กรณีตัวอย่าง

1) นายทองดี เป็นประธานในการเปิดซองประกวดราคาในการจัด
ซื้อจัดจ้าง นายทองดี ดำเนินงานตามระเบียบของทางราชการทุกขั้นตอน
เมื่อประกาศผลการประกวดราคา นายทองดีสามารถตอบคำถามได้อย่างชัดเจน
พร้อมมีหลักฐานแสดงเหตุผลว่าผู้ที่ชนะการประกวดราคาได้รับงานของ
ราชการเพราะเหตุใด

2) นางสาวโปร่งใส ดำเนินการตอบข้อสงสัยในการปฏิบัติงานตาม
ขั้นตอนให้แก่ผู้รับบริการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน แจ้งกำหนดการเข้าตรวจสอบให้หน่วยงานทราบ นายเขียวและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจัดเตรียมเอกสารหลักฐาน และพร้อมอำนวยความสะดวก เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในตรวจสอบ พบว่ามีการดำเนินงานบางอย่างไม่ถูกต้องตามระเบียบ นายเขียวและผู้เกี่ยวข้องได้ชี้แจงเหตุผลและแก้ไขให้ถูกต้องตามข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในโดยทันที

4) นายเหลืองจะเก็บหลักฐานและทำบันทึกงานที่ปฏิบัติไว้ทุกครั้งจนเป็นกิจวัตร เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบของผู้มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือชี้แจงต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้รับบริการ เมื่อมีการร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน

5) กรม ก ได้จัดทำประกาศขั้นตอนการให้บริการประชาชน พร้อมระบุเอกสารหลักฐานที่ต้องใช้ในการติดต่อ ติดไว้ที่หน้าหน่วยงาน ที่ให้บริการ และลงบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน

ส่วนที่ 4

การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

ความหมาย

การที่ข้าราชการให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม รวดเร็วประหยัดและถูกต้อง ปฏิบัติต่อผู้รับบริการด้วยความมีน้ำใจ สุภาพ เชื้ออาหาร และปฏิเสธระบบอุปถัมภ์ทุกรูปแบบ

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้การบริการสาธารณะของข้าราชการเป็นการตัดสินใจบนหลักการที่ใช้ข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน ยุติธรรมและเป็นธรรม โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางฐานะ ตำแหน่ง ศาสนา เพศ เชื้อชาติ แหล่งกำเนิด อายุ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ให้เห็นถึงพันธสัญญาของราชการในการสร้างความเป็นธรรมแก่สังคมไทย

ข้อพึงปฏิบัติ

1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม โดยไม่นำความรู้สึกส่วนตัว ความเป็นญาติมิตร ความเป็นศัตรู สิ่งล่อใจ ผลประโยชน์หรืออคติใด ๆ มาใช้อิทธิพลทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติ
2. ปฏิบัติงานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย สะดวก รวดเร็วและมีคุณภาพ
3. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ มีน้ำใจไมตรี เชื้ออาหาร ทั้งต่อผู้รับบริการ ประชาชนทั่วไป เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเดียวกันหรือหน่วยงานอื่นอย่างเท่าเทียมกัน

4. ปฏิเสธระบบอุปถัมภ์ไม่ตกอยู่ในอำนาจที่ไม่ถูกต้องของบุคคลใด เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับสิทธิพิเศษหรือประโยชน์ใด ๆ

ข้อพึงระวัง

1. กระทำการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ อุปถัมภ์หรือเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดอย่างไม่เป็นธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง
2. นำความรู้ลึกซึ้งชอบหรือชั่งอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในทางส่วนตัว มาประกอบการพิจารณาในการปฏิบัติหน้าที่
3. ให้สิทธิพิเศษแก่ภาคเอกชนหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ
4. การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางฐานะ ตำแหน่ง ศาสนา เพศ เชื้อชาติ อายุ การศึกษา ซึ่งอาจส่งผลเสียหายต่อบุคคลนั้น

กรณีตัวอย่าง

1) นางสาวเสมอภาค มีหน้าที่ให้บริการกับบุคคลที่มาติดต่อราชการ เมื่อมีผู้มาติดต่อราชการ นางสาวเสมอภาค ได้ทักทายสอบถามด้วยวาจาสุภาพ แนะนำในส่วนที่ผู้มาติดต่อไม่ทราบ และให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

2) นายแสนดี เป็นผู้บังคับบัญชาของนายสมหวัง นายแสนดีไม่ค่อยชอบนายสมหวัง เนื่องจากเคยมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับนายสมหวังเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว อย่างไรก็ตาม การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี นายแสนดี ได้พิจารณาคะแนนประเมินผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน รวมทั้ง นายสมหวัง ตามผลการปฏิบัติงานตามความเป็นจริง โดยไม่นำเรื่องที่นายแสนดีไม่พอใจ นายสมหวังเป็นการส่วนตัวมาพิจารณา

3) นางสาวเหลือง ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลและจัดลำดับผู้เข้าสอบสัมภาษณ์ในตำแหน่งนักวิชาการเกษตร ในวันสอบสัมภาษณ์ นางสาวแดงบุตรสาวของผู้บังคับบัญชาของนางสาวเหลืองได้ขอให้ นางสาวเหลือง ช่วยจัดลำดับเพื่อให้ได้เข้าสอบสัมภาษณ์กับนางทอง ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกับมารดาของของสาวแดง นางสาวเหลืองได้ชี้แจงให้นางสาวแดง ทราบว่าไม่สามารถทำตามคำร้องขอของนางสาวแดง เนื่องจาก อาจไม่เป็นธรรมสำหรับผู้เข้าสอบรายอื่น และการสอบสัมภาษณ์ก็ต้องเข้าสอบตามลำดับหมายเลขประจำตัวของผู้เข้าสอบจึงไม่สามารถเลือกกรรมการสอบสัมภาษณ์ได้

ส่วนที่ 5

การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ความหมาย

การที่ข้าราชการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสมบูรณ์ตามกำหนดเวลา ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย คุ่มค่า ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ชอบธรรม โดยรักษาและใช้ทรัพยากรเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและชาติ

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้ข้าราชการซึ่งได้รับมอบหมายอำนาจจากประชาชน โดยผ่านรัฐบาล ให้ดูแลและบริหารทรัพยากรสินสาธารณะ และใช้เงินของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการให้บริการประชาชน รักษาและใช้ทรัพยากรเพื่อประโยชน์สุขอย่างยั่งยืนของประชาชน

ข้อพึงปฏิบัติ

1. ปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบตามกรอบของแผนงานที่กำหนดโดยใช้วิธีการและกระบวนการที่ถูกต้องเป็นธรรม และใช้ทักษะและสมรรถนะอย่างเต็มที่ในการทำงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตรงตามเป้าหมาย มีคุณภาพดีที่สุดในเวลา

2. ปฏิบัติงานโดยใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ อย่างถูกต้อง ระมัดระวัง รอบคอบ ประหยัด คุ่มค่า และมีคุณภาพในการบริการประชาชน

3. พัฒนาความรู้ความสามารถของทีมงานเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงาน

4. มอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคลเพื่อให้งานทุกส่วนบรรลุความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. บริหารการทำงานเพื่อผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยคำนึงถึงความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีของทีมงาน

6. ใส่ใจ ใฝ่หาความรู้ เพิ่มพูนและพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

ข้อพึงระวัง

1. ปฏิบัติงานโดยขาดความรอบคอบ ระมัดระวัง ขาดการเอาใจใส่ ทำให้งานไม่สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด

2. สร้างขั้นตอน วิธีการและกระบวนการทำงาน ตลอดจนกฎเกณฑ์ที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม อันเป็นอุปสรรคต่อการให้บริการประชาชน

3. ขาดการพัฒนาตนเองและทีมงาน

กรณีตัวอย่าง

1. นางแสด มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินและการจัดซื้อจัดจ้าง มีความรอบคอบ รอบรู้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทำให้การปฏิบัติงานเกิดประโยชน์แก่ทางราชการอย่างแท้จริง

2. นางเดือน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาได้จัดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานเป็นประจำ เพื่อระดมความคิดและให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการทำงานแล้วจะได้ร่วมกันแก้ไขปรับปรุง พัฒนา รวมทั้งก่อให้เกิดความสามัคคีและการมีส่วนร่วม และนางเดือนยังให้การสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาให้เข้ารับการฝึกอบรมในโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุณภาพของงาน

3. นายเงิน เจ้าหน้าที่พัสดุ เห็นว่าเครื่องถ่ายเอกสารของหน่วยงาน มีการซ่อมแซมอยู่บ่อยครั้ง เพราะเป็นเครื่องเก่าหมดอายุการใช้งานและซ่อมจนเกินราคาเครื่องแล้ว หากจะขอซ่อมแซมอีกก็จะเป็นการไม่ประหยัดและไม่คุ้มค่า จึงเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาจัดซื้อเครื่องถ่ายเอกสารใหม่ทดแทนเครื่องเดิม

ส่วนที่ 6

การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพลเมืองของประเทศ

การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพลเมืองของประเทศ

ความหมาย

การที่ข้าราชการยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย ความยุติธรรม เคารพกฎหมาย กติกาของสังคม เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และคุณค่าของประชาชนทุกคน กระทำเพื่อส่วนรวมและประเทศชาติ

จุดมุ่งหมาย : ในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศ ข้าราชการต้องมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และหลักจริยธรรมเหนือประโยชน์ส่วนตน และเคารพศักดิ์ศรีของประชาชน เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม

ข้อพึงปฏิบัติ

1. จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งหลักจรรยาข้าราชการ

2. เคารพสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนและบุคคลอื่นอย่างเท่าเทียมกัน

3. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอื้ออาทร มีเมตตา และด้วยความยุติธรรม

ข้อพึงระวัง

1. การกระทำที่ส่อไปในทางละเมิดกฎหมายหรือแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยา

2. ไม่เคารพและรักษาข้อมูลตามสิทธิของบุคคลอื่น

กรณีตัวอย่าง

1) นายส้ม มีหน้าที่รับผิดชอบให้บริการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานกับผู้มาติดต่อขอรับบริการ นายส้มได้ให้บริการด้วยความมีน้ำใจ สุภาพ มีเมตตาและเอื้ออาทรต่อผู้มาติดต่อขอรับบริการ

2) นายเหลืองปฏิบัติงานภายใต้ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ของทางราชการอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา

ส่วนที่ 7

การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมาย

การที่ข้าราชการยึดถือหลัก “ความพอเพียง” ในการดำรงชีวิต ด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือความพอประมาณ มีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ดำรงชีวิตด้วยความมีคุณธรรม มีความรู้ มีสติและปัญญา

จุดมุ่งหมาย : เพื่อสร้างความเชื่อถือ ศรัทธา และเป็นต้นแบบที่ดีแก่ประชาชนในการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเข็มทิศชี้แนวทางในการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับความจำเป็นของสังคมไทย

ข้อพึงปฏิบัติ

(1) ความพอประมาณ

(1.1) พัฒนาตนเองให้มีความอดุสาหะ ขยันหมั่นเพียร ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยเกินศักยภาพของตน

(1.2) ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น

(1.3) ช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่บุคคลอื่น

(2) ความมีเหตุผล

(2.1) พิจารณาหรือตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยใช้ความเป็นกลางเป็นธรรม เทียบตรง ปราศจากอคติ สอดคล้องกับสถานการณ์จริง และบริบททางสังคม

(2.2) แก้ไขปัญหาของชีวิต โดยยึดหลักอริยสัจ 4

(2.2) เผชิญปัญหาและแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักการตัดสินใจ โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมและความยุติธรรมในการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณะ

(3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

(3.1) ประหยัด อดออม มัธยัสถ์

(3.2) ดำรงชีวิตโดยมีเป้าหมาย การวางแผน ดำเนินการไปสู่เป้าหมายด้วยความรอบคอบ อดทน พยายามเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ

(3.3) เผชิญปัญหาอย่างรู้เท่าทัน เข้มแข็งและควบคุมอารมณ์ จัดการกับปัญหาด้วยกลวิธีที่เหมาะสม

(3.4) ใช้ข้อมูลต่าง ๆ ในการพิจารณาคาดการณ์ผลที่เกิดจากการกระทำของตน และรับผิดชอบผลการกระทำของตนเอง

(3.5) รับผิดชอบต่อความเสี่ยงและความไม่ปลอดภัยในชีวิต หลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยงต่อความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน

(4) ใฝ่หาความรู้

(4.1) พัฒนาตนเอง เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการทำงาน และดำรงชีวิตอย่างต่อเนื่อง

(4.2) นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง

(5) ยึดมั่นหลักคุณธรรมในการดำรงชีวิต

(5.1) ปฏิบัติตนตามความเชื่อทางศาสนาที่ตนยึดถืออย่างเคร่งครัด

(5.2) รับรู้คุณค่าความแตกต่างและความดีของบุคคล อยู่ร่วมกันอย่างสันติ

(5.3) ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

(5.4) พิทักษ์ประโยชน์ของสาธารณะ ร่วมกิจกรรมของชุมชน เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

ข้อพึงระวัง

1. การดำเนินชีวิตอย่างไม่พอประมาณ ไม่ประหยัด ไม่มีธรรมาภิบาล
2. การพิจารณาและตัดสินใจอย่างไม่มีเหตุผล มีอคติ ไม่รอบคอบ
3. การไม่ขยันหมั่นเพียร ไม่ใช่ทักษะและสมรรถนะของตนอย่างเต็มที่และการไม่ถือเป็นหน้าที่ที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

กรณีตัวอย่าง

1) นางสาวแก้ว ปฏิบัติงานมาเป็นเวลานาน แต่ก็ยังศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในงานประจำวัน เพื่อกำหนดแผนและการตัดสินใจอย่างรอบคอบในการปฏิบัติราชการ

2) ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ชักชวนผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมกันทำกิจกรรมปลูกผักสวนครัวบริเวณบ้านพัก โดยเริ่มต้นจากตนเองเป็นแบบอย่าง จึงได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดีและทำให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีในหมู่คณะ รวมทั้งลดค่าใช้จ่ายในการซื้อผักสวนครัวเพื่อประกอบอาหารเป็นการฝึกนิสัยในการขยัน ประหยัด และพอเพียง

3) นายประหยัด ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรระดับปฏิบัติการ ได้จัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อบันทึกค่าใช้จ่ายประจำวันของตนเองไว้ ทำให้ทราบว่าค่าใช้จ่ายบางรายการเป็นรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย นายประหยัดจึงได้ลดการใช้จ่ายในรายการดังกล่าว ทำให้สามารถเก็บเงินออมไว้ใช้ในคราวจำเป็นได้เพิ่มมากขึ้น

แนวทางปฏิบัติตามข้อบังคับกรรมการข้าว ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรรมการข้าว พ.ศ. 2553

1. บุคคลที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยา ข้าราชการของกรรมการข้าว

ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดกรรมการข้าวทุกคน จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับอย่างเคร่งครัด โดยมีผู้บริหารระดับสูงปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ

2.1 ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของข้อบังคับว่าด้วยจรรยา
ข้าราชการของกรรมการข้าวฉบับนี้

2.2 เรียนรู้เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบ
ของตน

2.3 ทบทวนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของข้อบังคับ
ว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรรมการข้าว อย่างสม่ำเสมอ

2.4 ให้ความรู้ความเข้าใจกับบุคคลอื่นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการข้าวหรืออาจเกิดผลกระทบต่อกรรมการข้าว

2.5 เมื่อมีข้อสงสัยหรือข้อซักถาม ให้ปรึกษากับผู้บังคับบัญชา หรือบุคคลที่กรมการข้าวกำหนด ให้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการติดตาม การปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าว ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่กำหนดไว้

2.6 แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมทราบ เมื่อพบเห็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ ของกรมการข้าว

2.7 ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่าง ๆ กับหน่วยงาน หรือกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจาก กรมการข้าว

2.8 ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องเป็นผู้นำในการปฏิบัติตาม ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าว ตลอดจนส่งเสริม สภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อให้ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการ ที่เกี่ยวข้องเข้าใจว่าการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของ กรมการข้าวเป็นสิ่งที่ถูกต้องและต้องถือปฏิบัติ

3. การรายงานการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่า ด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าว

ผู้ที่พบเห็นการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยา ข้าราชการของกรมการข้าว สามารถสอบถามข้อสงสัยหรือส่งข้อร้องเรียน ไปยังบุคคล ดังต่อไปนี้

- 1) อธิบดีกรมการข้าว
- 2) รองอธิบดีกรมการข้าว
- 3) หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม
- 4) ผู้บังคับบัญชาที่ตนเองไว้วางใจ

4. กระบวนการดำเนินการเมื่อได้รับข้อร้องเรียน

1) รวบรวมข้อเท็จจริง

ผู้รับข้อร้องเรียนจะดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการของกรมการข้าว นั้นด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้บุคคลที่มีความเหมาะสมดำเนินการก็ได้

2) ประมวลผลและกลั่นกรองข้อมูล

ผู้รับข้อร้องเรียนจะเป็นผู้ประมวลผลและกลั่นกรองข้อมูล เพื่อพิจารณาขั้นตอนและวิธีการจัดการที่เหมาะสมในแต่ละเรื่อง โดยอาจ

- ดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนตน หากเห็นว่าเป็นเรื่องที่ตนเองมีอำนาจที่จะกระทำได้ หรือ

- รายงานต่อบุคคลที่มีอำนาจดำเนินการและเกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ เป็นผู้ดำเนินการประมวลผลและกลั่นกรองข้อมูล

3) กำหนดมาตรการดำเนินการ

ผู้ที่ดำเนินการตามข้อ 2) กำหนดมาตรการดำเนินการระงับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการของกรมการข้าวและบรรเทาความเสียหายให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยคำนึงถึงความเดือดร้อนเสียหายโดยรวมทั้งหมด ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นเรื่องสำคัญ ผู้รับข้อร้องเรียนจะเป็นผู้รายงานผลต่ออธิบดีกรมการข้าว เช่น เป็นเรื่องที่กระทบต่อชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของกรมการข้าว หรือขัดแย้งกับนโยบายในการดำเนินการของกรมการข้าวหรือเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับสูง

4) การรายงานผล

ให้ผู้รับข้อร้องเรียนมีหน้าที่รายงานผลตามข้อ 3) ให้ผู้ร้องเรียนทราบในกรณีที่ผู้ร้องเรียนเปิดเผยตนเอง

5. มาตรการคุ้มครองและบรรเทาความเสียหายให้กับผู้รายงาน ผู้ร้องเรียน หรือผู้ที่ให้ความร่วมมือในการรายงานการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณการของกรรมการข่าว

ผู้รายงาน ผู้ร้องเรียน หรือผู้ที่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงจะได้รับความคุ้มครองตามหลักเกณฑ์ที่กรรมการข่าวกำหนด และให้ความเป็นธรรมแก่ผู้แจ้งข้อมูลหรือให้เบาะแสที่เป็นประโยชน์สำหรับกรรมการข่าวเกี่ยวกับการทุจริต การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับหรือข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณการที่กรรมการข่าวกำหนดไว้ ดังนี้

1) ผู้รายงาน ผู้ร้องเรียน หรือผู้ที่ให้ความร่วมมือสามารถเลือกที่จะไม่เปิดเผยตนเองได้ หากเห็นว่าการเปิดเผยนั้นจะทำให้เกิดความไม่ปลอดภัย หรือเกิดความเสียหายใดๆ แต่หากมีการเปิดเผยตนเองก็จะทำให้กรรมการข่าวสามารถรายงานความคืบหน้า ชี้แจงข้อเท็จจริงให้ทราบหรือบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

2) กรรมการข่าวถือว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องถือเป็นความลับและจะเปิดเผยเท่าที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความเสียหายของผู้รายงานแหล่งที่มาของข้อมูลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3) กรณีที่ผู้ร้องเรียนเห็นว่าตนเองอาจได้รับความไม่ปลอดภัยหรืออาจเกิดความเดือดร้อนเสียหาย ผู้ร้องเรียนสามารถร้องขอให้กรรมการข่าวกำหนดมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมก็ได้ หรือกรรมการข่าวอาจกำหนดมาตรการคุ้มครองโดยผู้ร้องเรียนไม่จำเป็นต้องร้องขอ หากเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีแนวโน้มที่จะเกิดความเดือดร้อนเสียหายหรือความไม่ปลอดภัย

4) ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจะได้รับการบรรเทาความเสียหายด้วยกระบวนการที่มีความเหมาะสมและเป็นธรรม

6. การกระทำที่เข้าข่ายผิดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าว

ข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของกรมการข้าวทุกคนมีหน้าที่ปฏิบัติตามและส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าว

การกระทำต่อไปนี้ถือว่าเป็นการกระทำผิดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าว

1) ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าว
2) แนะนำ ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าว

3) ละเลย เพิกเฉย เมื่อพบเห็นการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าวในกรณีที่ตนทราบหรือควรทราบ เนื่องจาก เกี่ยวข้องกับงานภายใต้ความรับผิดชอบของตน

4) ไม่ให้ความร่วมมือหรือขัดขวางการสืบสวน สอบสวนข้อเท็จจริงที่อ้างว่าได้มีการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าว

5) กระทำการอันไม่เป็นธรรมต่อผู้อื่น เนื่องจาก การที่ผู้นั้นรายงานการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าว

ทั้งนี้ ผู้ที่ทำผิดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของกรมการข้าวจะต้องได้รับการพิจารณาตักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้งเลื่อนเงินเดือน เงินรางวัล หรือสั่งให้ผู้นั้นได้รับการพัฒนานอกจากนี้อาจได้รับโทษตามกฎหมายหากการกระทำนั้นผิดกฎหมาย

ภาคผนวก

กฎหมายและนโยบาย

ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

ในการปฏิบัติงานของข้าราชการ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

หมวด 3 บททั่วไป

มาตรา 34 การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐควมามีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า โดยให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณธรรมและคุณภาพชีวิตที่ดี

มาตรา 42 การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ให้คำนึงถึงระบบคุณธรรม

(1) การรับบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคล ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และประโยชน์ของทางราชการ

(2) การบริหารทรัพยากรบุคคล ต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพขององค์กรและลักษณะของงาน โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

(3) พิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง และการให้ประโยชน์อื่นแก่ข้าราชการต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรมโดยพิจารณาจากผลงาน ศักยภาพ และความประพฤติ และจะนำความคิดเห็นทางการเมืองหรือสังกัดพรรคการเมืองมาประกอบการพิจารณามีได้

(4) การดำเนินการทางวินัย ต้องเป็นไปด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ

(5) การบริหารทรัพยากรบุคคลต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง

หมวด 5 ว่าด้วยการรักษาจรรยาข้าราชการ

มาตรา 78 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยาข้าราชการตาม
ที่ส่วนราชการกำหนดไว้โดยมุ่งประสงค์ให้เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติและ
ศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- (2) ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ
- (3) การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
- (4) การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
- (5) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ให้ส่วนราชการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการเพื่อ
ให้สอดคล้องกับลักษณะของงาน ในส่วนราชการนั้นตามหลักวิชา
และจรรยาวิชาชีพ

ในการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการตามวรรคสอง
ให้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของข้าราชการและประกาศให้ประชาชน
ทราบด้วย

ผลการไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ

มาตรา 79 ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยา
ข้าราชการอันมิใช่เป็นความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือน
นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือนหรือสั่งให้ข้าราชการ
ผู้นั้นได้รับการพัฒนา

ค่านิยมหลัก (Core Value) ของมาตรฐานจริยธรรม สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- (1) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (2) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- (3) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน
และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (4) การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (5) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย
และไม่เลือกปฏิบัติ
- (6) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง
ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (7) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส
และตรวจสอบได้
- (8) การยึดมั่นในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข
- (9) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

